

ONDINE

KAIJA
SAARIAHO

CHAMBER WORKS FOR STRINGS

VOL. 2

META4
PIA FREUND

KAIJA SAARIAHO

The many worlds of Kaija Saariaho's music for strings

There are composers who are known as builders of extensive forms and soaring arcs. There are those who excel at the shaping of intense moments of incandescence, the art of the miniature. But in the music of **Kaija Saariaho** (b. 1952), both aspects play an important and mutually complementary role. She is equally known for her operas, the oratorio *La Passion de Simone*, orchestral works and concertos on the one hand and for rich small-scale works on the other.

Saariaho is equally comfortable with a wide variety of ensembles. Her instrumental inspiration finds an outlet in works both massive and intimate, albeit with widely different means of execution. The colour dimension, of fundamental importance in her music, comes not merely from thick masses of sound but also the rich use of the expressive palettes of individual instruments; she is a master of colour also in her chamber music and solo works.

Saariaho's instrumental style is particularly richly manifested in her works for strings, where she makes use of a variety of playing techniques. Characteristic sonorities include bowing *sul tasto* (over the fingerboard, far from the bridge) or *sul ponticello* (very close to the bridge), or even on or behind the bridge. Saariaho makes much use of harmonics and also of trills, tremolos and arpeggios alternating between ordinary tones and harmonics in rapid succession. She is also precise about controlling vibrato, adding bow pressure to fracture ordinary tones into noise and using glissandos and microintervals to enrich her melodic lines.

The chamber music works on the present disc include several movements from earlier works or new versions of such movements for different ensembles, many of them written specifically for the Meta4 quartet or its individual members. A case in point is ***Fleurs de Neige***, whose string quartet version dates from 2013. It began life as the final movement of *Neiges* (1998) for eight cellos; this work also exists in a later version for 12 cellos.

Neiges is a five-movement work where the composer's original notion of the brooding, sombre sound of a cello ensemble translated into a broader palette inspired by snowflakes falling from a dark autumn sky. In *Fleurs de Neige*, the string quartet rewrite lends the material an even more sensitive guise than the original cello ensemble. It is a fragile landscape of trills and tremolos decorated with brief melodic fragments that recalls the end of the first movement of *Neiges*, but executed more buoyantly.

Saariaho's output contains several homages and memorials to composer colleagues, such as ***Aure*** (2011), written for the 95th birthday of French maestro Henri Dutilleux. The original version was written as a duo for viola and cello; she wrote a version for violin and cello for Jennifer Koh and Anssi Karttunen.

Saariaho points to Dutilleux's orchestral work *The Shadows of Time* (1997) as an inspiration for *Aure*, particularly its third movement *Mémoire des ombres*. From this movement, based on extracts from the diary of Anne Frank, Saariaho extracted a brief melodic fragment on which she built her work. The music grows from a meditative,

introvert opening to more energetic gestures. The piece is an intensive melodic skein of intertwined violin and cello lines, more like graphic art than surfaces of colour. The title is an old word meaning 'breath of air' or 'breeze'.

Nocturne (1994) was written in a brief space of time in February 1994 after the news had broken of the death of the great Polish composer Witold Lutosławski. Little more than a week from the news being received, the Finnish Avanti! Chamber Orchestra held a memorial concert for which both Magnus Lindberg and Kaija Saariaho had written new works.

When the request came from Avanti! to write a piece for the occasion, Saariaho was working on her violin concerto for Gidon Kremer, *Graal théâtre*. It was only natural that she used the material of the violin concerto to shape *Nocturne*, which in its original guise was for solo violin. The version for viola on the present disc was written for Atte Kilpeläinen, the viola player of the Meta4 quartet, in 2013. The restrained, fragile and compelling idiom is here given a tad darker shade than in the original, further heightening the memorial nature of the work.

Vocal music has been of key importance for Saariaho ever since the beginning of her career. Its most prominent manifestations in her output are her four full-length operas and the grand oratorio *La Passion de Simone* (2006), but she has also written solo songs with orchestra and several works where a singer is accompanied by a small ensemble.

Du gick, flög was originally written for soprano and piano in 1982 and is thus an early work. Its roots go even further back than that, as it originated as the second of three movements in the cycle *Nej och inte* (1979) for female quartet or women's choir. The present version for soprano and cello was written for Pia Freund and Tomas Djupsjöbacka in 2013.

Du gick, flög is a setting of a poem by Gunnar Björling, a key Finland-Swedish modernist poet of the 1920s. His texts are typically reduced to the extreme in a highly crystallised idiom, and Saariaho's translucent music perfectly matches the transfigured yet mysterious nature of Björling's poem.

In ***Changing Light*** (2002), both the commission and the selected text pointed the way towards a very different duo for singer and string instrument. The work was commissioned for the Compassion Through Music project by Israeli-American violinist Edna Michell. The project participants include 25 contemporary composers such as Lukas Foss, Philip Glass, Hans Werner Henze, György Kurtág, Steve Reich, Wolfgang Rihm, Poul Ruders, John Tavener and Iannis Xenakis.

The premise of the project is to create compositions inspired by the idea of universal compassion. The text selected by Saariaho is a poem by rabbi Jules Harlow, a religious contemplation of the existence of the world. The text is coloured by a number of contrasts that at first sight seem stark but on closer inspection prove to be illusionary and vague. The dialogue between soprano and violin creates an intense mood; in Saariaho's words, "the intimate nature of the musical world of the duo and its fragile sound reflect the fragility of our uncertain existence".

The fragility of existence was also very relevant for Friedrich Hölderlin (1770–1843), a poet whose mental health shattered at the early age of 35. He spent the remaining decades of his life secluded in an austere tower room but continued to write poetry. Many composers have been inspired to set his texts, particularly with a newly emerging interest in his poetry in the 20th century.

Die Aussicht (1996) was the first work of Saariaho's in which she set the late poetry of Hölderlin; a few years later, she also wrote the cycle *Tag des Jahrs* (2001) for mixed choir and electronics. The instrumental part of *Die Aussicht* exists in a number of versions; the present recording features the 2013 version scored for string quartet, while the original version is for an ensemble of flute, guitar, violin and cello. The work begins in a tranquil, almost Mahlerian vein, but then turns to sharp, expressive arcs only to return to the opening mood.

Saariaho's earliest work for the stage and her most extensive work up until that time was *Maa* (Earth, 1991), a dance work commissioned by the Finnish National Opera. Choreographed by Carolyn Carlson, it is not a narrative work but instead based on free association, governed by archetypal themes such as doors, gates, journeys and crossing water. The ensemble is also unusual, consisting of seven instruments and electronics. Some of the movements are for electronics alone, others include one or two instruments in addition to the electronics. Only the final movement employs all of the instruments.

The number seven is of prime importance for the structure of the work. Not only are there seven instruments, the work is also in seven movements, each sub-divided into seven sections. The third movement, ***...de la Terre***, may be performed as a separate work like three other movements (*Gates*, *Fall* and *Aer*). Written for violin and electronics, the composer describes it as a key movement in the work, as it constitutes the domain of musical material used in the work. There are recorded sounds such as spoken words and nature sounds, but the main focus in this mysterious, captivating piece is on the violin, exploited to the full as only Saariaho can.

In 2006, Kaija Saariaho returned to the string quartet genre after a pause of almost 20 years with ***Terra memoria***, her previous work in the genre being *Nymphéa* (1987). Although Saariaho has not written very many works scored for string quartet, she herself has remarked that in writing for string quartet she feels closest to the intimate core of musical expression.

Terra Memoria was written for the Emerson Quartet, an American ensemble, to a commission from Carnegie Hall in New York. The Emerson Quartet premiered the work at Carnegie Hall in June 2007. Saariaho adapted the work into a version for string orchestra in 2008.

Saariaho's music went through considerable changes between *Nymphéa* and *Terra Memoria*, yet some things have stayed the same. One of these permanent elements is the unusually rich world of sonorities and colours contained in her music, one feature of this being her diverse ways of writing for string instruments. However, *Terra Memoria*, unlike *Nymphéa*, does not include electronics.

The title of the work has a twofold reference: earth (*terra*) and memory (*memoria*). Saariaho says that the 'earth' aspect has to do with the material of the work and the 'memory' aspect has to do with how this material is processed. The work is dedicated "for those departed". Saariaho speaks of thinking about people who have departed, whose lives have ended. Their lives are complete and perfect: nothing more will be added to them. On the other hand, they live on in our memories, which can change even years after the deaths of the people remembered. Saariaho says that this affected the way in which she managed the musical material in the work: some elements go through a variety of transformations, while others remain virtually unchanged and clearly identifiable.

Kimmo Korhonen

Translation: Jaakko Mäntyjärvi

Meta4, formed in 2001, is one of the internationally most successful Finnish string quartets. In 2004 it won the first prize in the International Shostakovich Quartet Competition in Moscow, and was also awarded a special prize for best Shostakovich interpretation. The quartet enjoyed continued success in 2007, when it won the first prize in the International Joseph Haydn Chamber Music Competition in Vienna. Later that year the Finnish Minister of Culture awarded Meta4 with the annual Finland Prize in recognition of an international breakthrough. Meta4 was selected as a BBC New Generation Artist for 2008–2010 and in 2013 the Fund of Jenny and Antti Wihuri awarded the quartet with a special prize in recognition of its work.

Meta4 performs regularly in key music capitals and concert halls around the world, for example Wiener Konzerthaus, Wigmore Hall and King's Place in London, Auditorio Nacional in Madrid, Cité de la Musique in Paris and Stockholms Konserthus, and has recently also toured in Australia. Furthermore, Meta4 served as the Artistic Director of Oulunsalo Music Festival between 2008 and 2011 and is a quartet-in-residence at the Kuhmo Chamber Music Festival since 2008.

The quartet has studied in the European Chamber Music Academy (ECMA) under Hatto Beyerle and Johannes Meissl. They have released three recordings on Hänssler Classics: Haydn's String Quartets op. 55 1–3 (2009), which was awarded with the esteemed Echo Klassik Award 2010; Shostakovich's String Quartets 3, 4 & 7 (2012), which received the Record of the Year 2012 award by the Finnish Broadcasting Company YLE as well as the Emma prize (the Finnish Grammy) in the category of the Classical Album of the Year; and Bartók's String Quartets 1 & 5, released in October 2014. The quartet has also released an album of Kaija Saariaho's chamber music works (Ondine, 2013) and an LP of Sibelius's String Quartet 'Voces Intimae' (Berliner Meister Schallplatten, 2013).

The members of Meta4 play distinguished instruments, which include a Stradivarius, kindly on loan from the Finnish Cultural Foundation, a Carlo Bergonzi violin, kindly on loan from Signe and Ane Gyllenberg's Foundation and a cello made by Lorenzo Storioni in Cremona in 1780.

www.meta4.fi

Soprano **Pia Freund** studied voice at the Sibelius Academy and subsequently studied further with Professor Dorothy Irving and others.

Pia Freund has been appearing at the Finnish National Opera as a guest artist since 1992, when she made her début as Mimí in Puccini's *La bohème*. She has subsequently appeared as Anna in Nicolai's *The Merry Wives of Windsor* and as Kyllikki in Tapio Tuomela's *Äidit ja tyttäret* (*Mothers and Daughters*). Her other major opera roles include Micaëla in Bizet's *Carmen*, Pamina in Mozart's *The Magic Flute*, Belinda in Purcell's *Dido and Aeneas* and Minna in Rautavaara's *Tietäjien lahja* (*The Gift of the Magi*).

Pia Freund's concert repertoire extends from Baroque to contemporary, and she has particularly distinguished herself as a performer of the vocal music of Kaija Saariaho in recitals, with orchestras and in opera. Her performance as Clemence in Saariaho's opera *L'amour de loin* was a huge success at the Finnish National Opera in autumn 2004 and spring 2006. She also appeared in the singing role of Saariaho's oratorio *La Passion de Simone* at its premiere in Vienna and as Refka in Saariaho's opera *Adriana mater*. Pia Freund has appeared as a guest artist at the Norrland Opera and the Dortmund Theatre, and also at international festivals such as the Prague Spring, the Schleswig-Holstein Festival, the Huddersfield Contemporary Music Festival and the Oleg Kagan Festival. In Finland, she has appeared at the Helsinki Festival, the Kuhmo Chamber Music Festival, the Naantali Music Festival and the Time of Music festival in Viitasaari.

She has worked with conductors such as Esa-Pekka Salonen, Jukka-Pekka Saraste, Peter Schreier, Osmo Vänskä, Herbert Blomstedt, Harry Christophers, Hans Graf and Ralf Gothóni. Apart from Finnish orchestras, she has performed with the London Royal Philharmonic Orchestra, the Scottish Chamber Orchestra, the Gewandhaus Orchestra in Leipzig, the Drottningholm Baroque Ensemble, L'orchestre National d'Île de France and the Sinfonia Navarra.

Pia Freund won first prizes in the Lappeenranta Singing Competition in 1992, in the Mustakallio Singing Competition in 1991 and in the Kangasniemi Singing Competition in 1991. She has also received the culture prize of the City of Hämeenlinna and the Sibelius Prize awarded by the Sibelius Society. She has made numerous recordings for record labels, TV and radio.

www.piafreund.fi

Les univers multiples de la musique pour cordes de Kaija Saariaho

Certains compositeurs sont exclusivement associés aux grandes formes et aux structures amples. D'autres se caractérisent plutôt par leur capacité à capturer dans une fulgurance la densité d'un instant, par leur art de la miniature. Dans la musique de **Kaija Saariaho** (née en 1952), ces deux dimensions ont une importance égale, et se complètent comme deux composantes essentielles de son œuvre. Aux côtés de ses opéras, de l'oratorio *La Passion de Simone*, de ses œuvres pour orchestre et de ses concertos, ses petits formats ont leur propre et riche existence.

Saariaho circule tout aussi fluidement et naturellement entre les différentes instrumentations. C'est le même genre d'idées que l'on voit nourrir son inspiration instrumentale aussi bien dans les œuvres pour grand orchestre que dans le format chambriste, même si les moyens de leur réalisation diffèrent du tout au tout. Les jeux de couleurs propres à Saariaho ne naissent pas sous sa main seulement des virtualités des grandes masses sonores, mais aussi des moyens d'expression particuliers à chaque instrument, qu'elle exploite en profondeur : dans la musique soliste et de chambre aussi elle s'avère être un maître coloriste.

Le style instrumental de Saariaho apparaît dans toute sa richesse dans ses œuvres pour quatuor à cordes. Toute une chatoyante palette des techniques de jeu y marque son écriture. Parmi les effets sonores les plus caractéristiques et singuliers, on retrouve par exemple le passage du jeu *sul tasto* (l'archet sur la touche de l'instrument, loin du chevalet) au jeu *sul ponticello* (l'archet très près du chevalet), ainsi qu'occasionnellement des notes jouées sur ou par-delà le chevalet. Saariaho utilise par ailleurs souvent divers sons flûtés, notamment certains trilles, trémolos et arpèges où les sons normaux et flûtés se transforment ou s'alternent à une fréquence rapide. D'autres effets typiques sont le contrôle précis du vibrato, l'augmentation de la pression de l'archet qui brise les notes aux hauteurs définies en bruits, ainsi que les glissandi et micro-intervalles qui enrichissent la ligne mélodique.

Parmi les œuvres chambristes de ce disque, on pourra entendre de nombreux fragments d'œuvres antérieures et arrangements de celles-ci pour de nouveaux effectifs, pour la plupart conçus expressément pour le quatuor Meta4 ou pour l'un des musiciens qui le composent. Parmi ces arrangements, ***Fleurs de Neige***, dont la version pour quatuor à cordes a été réalisée en 2013. Il s'agit du dernier mouvement de l'œuvre *Neiges* (1998), originellement écrite pour un ensemble de huit violoncelles, et que Saariaho avait également arrangée pour douze violoncelles.

Neiges était une œuvre en cinq mouvements, dans laquelle la couleur sombre de l'ensemble de violoncelles se déployait en multiples nuances, alors que l'univers de l'œuvre s'ouvrait à la compositrice dans la contemplation de la chute de flocons de neige dans l'obscurité d'une nuit d'automne. Par les moyens propres au quatuor à cordes, ***Fleurs de Neige*** offre à l'univers sonore que suscitaient les violoncelles une texture encore plus raffinée que l'original. Le paysage musical délicat des trilles et des trémolos, dans lequel se brodent de courts fragments mélodiques, est une réminiscence de la fin du premier mouvement, mais qui trouve ici à se réaliser plus expressivement.

L'œuvre de Saariaho comprend de nombreux hommages et évocations dédiés à des collègues compositeurs. **Aure** (2011), composée pour le 95e anniversaire du maître français Henri Dutilleux, en fait partie. La première version était écrite pour alto et violoncelle, mais une version pour violon et violoncelle fut ensuite créée pour Jennifer Koh et Anssi Karttunen.

Saariaho a indiqué qu'*Aure* était inspirée de l'œuvre pour orchestre de Dutilleux *The Shadows of Time* (1997), et en particulier son troisième mouvement *Mémoire des ombres*. Saariaho a emprunté à ce mouvement, fondé sur l'émouvant journal d'Anne Frank, un bref fragment mélodique pour en faire le matériau de départ de son œuvre. On y entend la musique, d'abord méditative et intériorisée, se déployer en gestes plus forts. Dans sa construction, il s'agit d'un tissage mélodique intensif des parties entrelacées du violon et du violoncelle, un graphisme de lignes plutôt qu'une peinture de nappes sonores. Le terme ancien « aure » désigne une brise, un souffle léger.

Nocturne (1994) pour sa part est un hommage au compositeur Witold Lutosławski. Il a été composé rapidement en février 1994, sous le coup de l'annonce du décès du maître polonais. L'orchestre de chambre finlandais Avanti! a donné un peu plus d'une semaine après cette annonce un concert en mémoire de Lutosławski, pour lequel Magnus Lindberg et Kaija Saariaho eurent le temps de participer par de nouvelles œuvres.

Au moment où elle a été sollicitée par Avanti!, Saariaho était plongée dans la composition du concerto pour violon *Graal théâtre*, destiné à Gidon Kremer. Dans ce contexte, il lui a été naturel d'employer le matériau qu'elle travaillait dans le concerto également dans *Nocturne*, dont la version originelle était justement pour violon solo. La version pour alto que l'on peut entendre sur ce disque a été réalisée pour l'altiste du quatuor Meta4, Atte Kilpeläinen, en 2013. Les gestes sobrement délicats et émouvants de l'œuvre y trouvent des reflets plus graves et sombres, qui amplifient la dimension funèbre de l'hommage.

La musique vocale a depuis le début de sa carrière joué un rôle important dans la production de Saariaho. Les expressions les plus visibles en sont ses quatre opéras et son oratorio *La Passion de Simone* (2006), mais la compositrice a également écrit des mélodies pour voix et orchestre, ainsi que des œuvres où le chant est accompagné d'une instrumentation plus réduite.

Du gick, flög a d'abord été écrit en 1982 pour soprano et piano, et constitue donc une œuvre de jeunesse de Saariaho. Elle plonge d'ailleurs ses racines plus loin encore, puisqu'elle trouve son origine dans le second volet du cycle en trois parties *Nej och inte* (1979) pour quatuor vocal féminin ou chœur féminin. La présente version pour soprano et violoncelle a été réalisée en 2013 pour Pia Freund et Tomas Djupsjöbacka.

Du gick, flög est tiré d'un poème de Gunnar Björling, représentant du courant moderniste porté par plusieurs poètes finlandais suédophones du milieu des années 1920. Les textes de Björling se caractérisent par une expression verbale minimaliste, d'une extrême densité, cristallisée dans la dureté d'un diamant, et l'œuvre diaphane de Saariaho répond parfaitement à cette poésie à la fois épurée et mystérieuse.

Autant la nature de la commande que le texte choisi ont fourni au duo chant/violon ***Changing Light*** (2002) un point de départ radicalement différent. L'œuvre a été écrite pour le projet *Compassion Through Music* de la violoniste israélo-américaine Edna Michell, auquel ont participé vingt-cinq compositeurs de notre temps – outre Saariaho, notamment Lukas Foss, Philip Glass, Hans Werner Henze, György Kurtag, Steve Reich, Wolfgang Rihm, Poul Ruders, John Tavener et Iannis Xenakis.

Le concept du projet était de composer des œuvres inspirées par l'idée d'une empathie universelle. Saariaho a choisi pour texte un poème du rabbi Jules Harlow, une méditation teintée de spiritualité sur l'état du monde. Le texte est coloré par des oppositions qui paraissent d'abord abruptes, mais qui se révèlent à l'oreille attentive être flottantes et vacillantes. La musique est habitée par l'interaction dynamique provoquée par le dialogue de la soprano et du violon ; pour citer Saariaho, « la nature intime de l'univers sonore du duo et la fragilité de leur interprétation reflètent la fragilité et l'incertitude de nos existences ».

La fragilité de l'existence était également familière au poète Friedrich Hölderlin (1770-1843), qui a perdu la raison au jeune âge de 35 ans. Il a passé les dernières décennies de sa vie dans l'isolement d'une étroite chambre, dans une tour, sans cesser pourtant d'écrire de la poésie. C'est surtout au 20e siècle, au fur et à mesure que l'on redécouvrait son œuvre, que des compositeurs de plus en plus nombreux se sont inspirés de ses textes.

Die Aussicht (1996) est la première composition de Saariaho inspirée par la poésie de la dernière période de Hölderlin ; quelques années plus tard, elle en a également tiré le cycle *Tag des Jahrs* (2001) pour chœur mixte et électronique. Il existe plusieurs variantes de la partie instrumentale de *Die Aussicht* : l'ensemble originel formé d'une flûte, d'une guitare, d'un violon et d'un violoncelle est dans la version de ce disque, datée de 2013, remplacé par un quatuor à cordes. L'œuvre débute sereinement, au fil de lignes presque mahlériennes, mais s'aiguise en arcs raides et expressifs, avant de revenir à son atmosphère initiale.

La première réalisation de Saariaho dans le domaine de la musique de scène, et à sa création son œuvre la plus ample, fut le ballet *Maa* (1991) commandé par l'Opéra national finlandais et d'abord chorégraphié par Carolyn Carlson. Il ne s'agit pas d'un traditionnel ballet narratif, mais d'une entité construite par le jeu d'associations libres ; le rôle conducteur est joué par des motifs archétypaux tels que les portes et les portiques, le voyage et le franchissement des eaux. L'effectif instrumental n'est pas non plus commun, puisqu'il réunit sept instrumentistes et une partie électronique. Certains mouvements sont purement électroniques, les autres font appel à un ou plusieurs instruments et à l'électronique – seul le dernier mouvement réunit toutes ces composantes.

Le chiffre sept joue un rôle structurel central dans l'œuvre. Outre le nombre d'instruments, c'est aussi le nombre de mouvements, qui se divisent à leur tour chacun en sept segments. Le troisième mouvement, ***... de la Terre*** peut, comme trois autres parties de l'œuvre (*Gates*, *Fall* et *Aer*), être joué de manière indépendante. Il a été composé pour violon et électronique, et tient un rôle important dans le ballet, puisqu'il en constitue selon la compositrice le réservoir de matériau. On y entend des sons enregistrés, tels que de la parole et des bruits de la nature, mais c'est le violon, avec toute la palette que lui confère toujours Saariaho, qui est au cœur de cette œuvre aux peintures émotionnelles mystérieuses et prenantes.

En 2006, Kaija Saariaho est revenue pour la première fois depuis presque vingt ans à la formation du quatuor à cordes, avec ***Terra memoria*** ; son précédent et premier quatuor à cordes avait été *Nymphéa*, en 1987. Même si cette forme n'a donc pour elle rien d'une spécialité, Saariaho a déclaré qu'écrire pour le quatuor à cordes lui donne l'impression d'effleurer l'intimité de la communication musicale.

Terra memoria est le fruit d'une commande, pour le quatuor américain Emerson, du Carnegie Hall à New York, où il a été créé en juin 2007. En 2009 la compositrice a également arrangé son œuvre pour orchestre à cordes.

Dans les années qui séparent *Nymphéa* et *Terra memoria*, la musique de Saariaho a connu toutes sortes d'évolutions, mais on y distingue aussi des phénomènes constants. L'un de ceux-ci est l'extrême richesse de l'univers sonore et chromatique de ces deux œuvres, qui procède notamment des chatoiements de son écriture pour cordes. Les sonorités de *Terra memoria* se distinguent cependant fortement de celles de *Nymphéa* par l'absence d'électronique.

Le titre de l'œuvre nous propose deux directions : la terre et la mémoire. Saariaho dit associer la « terre » au matériau de l'œuvre et la « mémoire » à la manière dont ce matériau est traité. Le quatuor est dédié « à ceux qui s'en sont allés » (« for those who departed »). Il s'agit donc d'abord, pour la compositrice, de ceux qui nous ont quittés, dont la vie s'est terminée. Leurs vies sont alors parfaites, parachevées, rien ne viendra plus s'y ajouter. Cependant ils poursuivent leur existence dans nos souvenirs, qui peuvent continuer de se transformer des années après leur départ. Cette pensée a selon Saariaho influencé son traitement du matériau musical de l'œuvre : certains éléments subissent différentes transformations, d'autres restent inchangés et distinctement reconnaissables.

Kimmo Korhonen

Traduction: Aleksis Barrière

Fondé en 2001, **Meta4** fait partie des quatuors à cordes finlandais au succès international. En 2004, il a remporté le premier prix du Concours international de quatuor à cordes Chostakovitch à Moscou, et a en outre reçu un prix spécial pour la meilleure interprétation de la musique de Chostakovitch. En 2007, le quatuor a remporté le premier prix du Concours de musique de chambre Joseph Haydn à Vienne. La même année, le Ministre de la culture finlandais lui a décerné le prix Suomi, en témoignage de sa carrière internationale. Meta4 a également été nommé « New Generation Artist » par la BBC pour les années 2008-2010. En Finlande, Meta4 a collectivement été directeur artistique du Festival de musique d'Oulunsalo entre 2008 et 2011, et quatuor en résidence du Festival de musique de chambre de Kuhmo depuis 2008.

Meta4 joue régulièrement dans les grandes capitales musicales et salles de concerts partout dans le monde, notamment à Vienne (Wiener Konzerthaus), Londres (Wigmore Hall et King's Place), Madrid (Auditorio Nacional), Berlin (Konzerhaus), Paris (Cité de la musique), Stockholm (Stockholms Konserthus) et Shanghai. Récemment le quatuor s'est produit, outre en Finlande, entre autres à Londres, à Bonn, à Stuttgart, en Israël ainsi que dans le cadre d'une tournée de grande envergure en Australie.

Le quatuor a étudié à l'European Chamber Music Academy (ECMA) sous la direction de Hatto Beyerle et de Johannes Meissl. Il a sorti deux disques chez Hänssler Classics : les quatuors à cordes op. 55 1-3 de Haydn (2009), qui ont reçu l'Echo Klassik Award en 2010, et les quatuors à cordes 3, 4 & 7 de Chostakovitch (2012), récompensés par le prix du « Disque de l'année » par la radio finlandaise YLE, ainsi que le prix « Emma » (équivalent finlandais des Grammy) dans la catégorie Album classique de l'année.

Les membres de Meta4 jouent sur des instruments prestigieux, notamment un Stradivarius, gracieusement prêté par la fondation pour l'art de la banque Pohjola, ainsi qu'un violon Antonio & Hieronymus Amati de 1618 et un violoncelle Lorenzo Storioni (Crémone, 1780).

www.meta4.fi

La soprano **Pia Freund** a étudié le chant à l'Académie Sibelius et complété son cursus notamment sous la direction du professeur Dorothy Irving.

Elle s'est produite sur la scène de l'Opéra national de Finlande pour la première fois en 1992, dans le rôle de Mimi dans La Bohème de Puccini. Par la suite elle a compté parmi ses rôles Anna dans Les Joyeuses commères de Windsor de Nicolai, et Kyllikki dans Ädit ja tyttäret de Tapio Tuomela, et entre autres rôles importants Micaëla dans Carmen de Bizet, Pamina dans La Flûte enchantée de Mozart, Belinda dans Didon et Énée de Purcell, ainsi que Minna dans Tietäjien lahja de Rautavaara.

Le répertoire concertant de Pia Freund s'étend du baroque au contemporain, et elle est particulièrement connue comme interprète de la musique vocale de Kaija Saariaho, tant en récital et dans des programmations d'orchestre que sur les scènes d'opéra. Son interprétation du rôle de Clémence dans L'Amour de loin de Saariaho a été un grand succès de l'automne 2004 et du printemps 2006 à l'Opéra national de Finlande. Par ailleurs, Freund a également chanté le rôle principal dans l'oratorio La Passion de Simone à sa création à Vienne, et entre autres le rôle de Refka dans l'opéra Adriana Mater. Pia Freund a été l'invitée notamment de l'Opéra de Norrland et du Théâtre de Dortmund. Parmi les festivals internationaux dans lesquels elle s'est produite, le Printemps de Prague, le Festival de Schleswig-Holstein, le Festival de musique contemporaine de Huddersfeld et le Festival Oleg Kagan. En Finlande, elle a été l'invitée du Festival de Helsinki, du Festival de musique de chambre de Kuhmo, du Festival de Naantali et du Festival Musiikin Aika à Viitasaari.

Elle a collaboré avec les chefs Esa-Pekka Salonen, Jukka-Pekka Saraste, Peter Schreier, Osmo Vänskä, Herbert Blomstedt, Harry Christophers, Hans Graf et Ralf Gothoni. Elle a été soliste, outre pour les orchestres de son pays, pour le London Royal Philharmonic Orchestra, le Scottish Chamber Orchestra, le Leipzig Gewandhausorchester, l'Ensemble baroque de Drottningholm, l'Orchestra national d'Île-de-France, et l'Orchestra symphonique de Navarre.

Pia Freund a remporté le concours de chant de Lappeenranta en 1992, celui de Mustakallio en 1991 et celui de Kangasniemi en 1991. Elle a également reçu le prix culturel de la ville de Hämeenlinna et le prix Sibelius de la Société Sibelius. Elle a par ailleurs réalisé de nombreux enregistrements discographiques, télévisés et radiophoniques.

www.piafreund.fi

Kaija Saariahon jousisoitinmusiikin monet maailmat

On säveltäjiä, jotka ovat leimallisesti suurten muotojen ja laajojen kaarrostojen rakentajia. Toisaalta on myös monia, joille ominaisinta on tiiviiden tuokioiden välähdyksenomainen tallentaminen, miniatyyrin taito. **Kaija Saariahon** (s. 1952) musiikissa molemmat ulottuvuudet ovat tärkeässä asemassa ja täydentävät toisiaan tuotannon olennaisina elementteinä. Oopperoiden, *La Passion de Simone* –oratorion, orkesteriteosten ja konserttojen rinnalla elävät rikkaana hänen monet pienimuotoiset teoksensa.

Yhtä lailla sujuvasti ja luonteenomaisesti Saariaho liikkuu erilaisten kokoonpanojen parissa. Samanlaisia soittimelliseen innoitukseen juontuvia ideoita pursuaa niin suurten esittäjistöjen teoksissa kuin muutaman soittimen yhtyeissä, joskin toteuttamisen keinot ovat usein tyystin erilaisia. Saariaholle keskeinen väriulottuvuus ei hänellä synny vain suurten sointimassojen maalailevista tehoista vaan myös yksittäisten soittimien rikkaasti hyödynnetyistä ilmaisukeinoista; hän on värien mestari myös kamarimusiikissa ja sooloteoksissa.

Erityisen rikkaana Saariahon soittimellinen tyyli tulee esiin hänen jousisoitinteoksissaan. Niissä hänen kirjoitustapaansa leimaa soittotapojen monisävyinen kirjo. Tunnusomaisiin ja erityisiä sointitehoja luoviin elementteihin kuuluu esimerkiksi vaihtelu sul tastosta (eli jousen vetäminen otelaudan päällä, kaukana tallasta) sul ponticelloon (eli jousen vetäminen hyvin lähellä tallaa), ja välillä mukana on myös tallan päältä tai takaa soitettuja ääniä. Erilaisia huiluaäniä Saariaho käyttää usein, ja näihin kuuluvat myös sellaiset trillit, tremolot ja arpeggiot, joissa normaalit äänet ja huiluaänet vaihtelevat tai vuorottelevat tiheässä tahdissa. Edelleen tunnusomaisia tehoja ovat esimerkiksi vibraton tarkka säätely, jousipaineen lisääminen, jolloin tarkat sävelet murtuvat hälyiksi, sekä melodiikkaa rikastavat glissandot ja mikrintervallit.

Tämän levyn kamarimusiikkiteoksissa on mukana useita aiempien teosten osia tai niiden uusille kokoonpanoille tehtyjä versioita, joista monet on laadittu nimenomaisesti Meta4-kvartetille tai sen yksittäisille muusikoille. Yksi näistä on ***Fleurs de Neige*** (*Lumikukkia*), jonka jousikvartettiversio on vuodelta 2013. Kappale on viimeinen osa teoksesta *Neiges* (1998), jonka alkuperäinen versio on kirjoitettu kahdeksan sellon yhtyeelle, mutta Saariaho on tehnyt siitä version myös 12 sellolle.

Alkuperäinen *Neiges* on viisiosainen kokonaisuus, jossa säveltäjän ajatuksia hallinnut selloyhtyeen tumma sointi taittui vivahteikkaampiin sävyihin, kun hän sai teoksen maailmaan virikkeen tummalta syksyiseltä taivaalta laskeutuvista lumihiuksista. *Fleurs de Neige* antaa jousikvartetin keinoin toteutettuna alkuperäiselle sellojen sointimaailmalle vielä aiempaakin herkkävireisemmän asun. Teoksen hauras trillien ja tremoloiden sointimaisema, jota lyhyet melodiafragmentit kirjoivat, on muistumaa ensiosan lopulta mutta ilmavammin toteutettuna.

Saariahon tuotannossa on useampiakin säveltäjäkollegoille kirjoitettuja kunnianosoituksia ja muistoteoksia. Niihin kuuluu ***Aure*** (2011), jonka Saariaho kirjoitti kunnianosoitukseksi ranskalaismestari Henri Dutilleux'n 95-vuotispäiviä

varten. Alkuversio syntyi alttoviulun ja sellon duolle, mutta Jennifer Kohia ja Anssi Karttusta varten syntyi myös versio viululle ja sellolle.

Auren innoittajana Saariaho on maininnut Dutilleux'n orkesteriteoksen *The Shadows of Time* (1997) ja erityisesti sen kolmannen osan *Mémoire des ombres*. Saariaho lainasi tästä Anne Frankin koskettaviin päiväkirjamerkintöihin perustuvasta osasta lyhyen melodiakatkelman oman teoksensa lähtökohdaksi. Musiikki kasvaa alun mietiskelevästä ja sisäistyneestä tunnelmasta voimakkaammiksi eleiksi. Rakenteeltaan se on viulun ja sellon yhteenkietoutuneiden osuuksien intensiivistä melodiapunosta, enemmän linjojen grafiikkaa kuin sointipintojen maalauksellisuutta. Vanha termi "aure" viittaa "tuulahduksen" tai "ilmavirtaan".

Nocturne (1994) valmistui muistoteokseksi toiselle suurelle säveltäjälle Witold Lutosławskille. Se syntyi lyhyessä ajassa helmikuussa 1994, kun tieto puolalaisestarin kuolemasta oli tullut. Suomalainen kamariorkesteri Avanti! järjesti reilun viikon kuluttua kuolinviestistä Lutosławskin muistokonsertin, johon Magnus Lindberg ja Kaija Saariaho olivat ehdineet kirjoittaa uudet teokset.

Avantin sävellyspyynnön tullessa Saariaho työskenteli parhaillaan Gidon Kremerille kirjoitettavan viulukonserton *Graal théâtre* parissa. Tässä tilanteessa oli luontevaa hyödyntää viulukonserttoon luonnosteltua materiaalia myös *Nocturnessa*, joka valmistui alkuperäisversiona juuri sooloviululle. Tällä levyllä kuultava versio alttoviululle on syntynyt 2013 Meta4-kvartetin altistia Atte Kilpeläistä varten. Siinä teoksen vähäeleisen hauraat ja koskettavat eleet saavat väreiltään syventyneen ja tummentuneen asun, jossa muistoteoksen ulottuvuus korostuu entisestään.

Vokaalimusiikilla on ollut uran alusta lähtien tärkeä rooli Saariahon tuotannossa. Sen näkyvimpinä ilmentyminä ovat neljä laajamuotoista oopperaa sekä suuri oratorio *La Passion de Simone* (2006), mutta niiden lisäksi on syntynyt myös orkesterilauluja sekä useita teoksia, joissa laulajan seurana on pienempi yhtye.

Du gick, flög valmistui alun perin 1982 sopraanolle ja pianolle ja kuuluu siten Saariahon varhaiseen tuotantoon. Itse asiassa teoksen juuret ulottuvat tätäkin aiemmaksi, sillä laulun lähtökohtana oli toinen osa kolmiosaisesta sarjasta *Nej och inte* (1979) naiskvartetille tai naiskuorolle. Tässä kuultava versio sopraanolle ja sellolle on vuodelta 2013 ja tehty Pia Freundia ja Tomas Djupsjöbackaa varten.

Du gick, flög on sävelletty 1920-luvun keskeisiin suomenruotsalaisiin modernisteihin kuuluneen Gunnar Björlingin runoon. Tämän teksteille on ominaista pelkistetty, äärimmilleen puristettu, timantinlujaksi kiteytynyt sanonta, ja Saariahon kuulas kappale vastaa osuvasti Björlingin runouden kirkastunutta mutta samalla salaperäistä ja arvoituksellista olemusta.

Teoksessa **Changing Light** (2002) sekä tilaus että teokseen valikoitunut teksti ovat tarjonneet aivan toisenlaisen lähtökohdan pienimuotoiselle laulajan ja jousisoittajan duolle. Kyseessä on israelilais-amerikkalaisen viulistin Edna Michellin Compassion Through Music –projektiin sisältyvä teos. Projektiin on osallistunut 25 aikamme säveltäjää, Saariahon lisäksi muiden muassa Lukas Foss, Philip Glass, Hans Werner Henze, György Kurtag, Steve Reich, Wolfgang Rihm, Poul Ruders, John Tavener ja Iannis Xenakis.

Projektin lähtökohtana on ollut luoda sävellyksiä, joita on innoittanut ajatus universaalista myötätunnosta. Saariaho valitsi tekstiksi rabbi Jules Harlowin runon, jossa pohditaan uskonnollisin sävyin maailman olemassaoloa. Tekstiä värittävät monet ensinäkemällä jyrkät mutta tarkemmin luettuina näennäisiksi ja häilyviksi paljastuvat vastakohtaisuudet. Teoksen musiikissa sopraanon ja viulun dialogi luo tiiviin yhteisvaikutuksen; Saariahon sanoin ”duon sointimaailman intiimi luonne ja särkyväinen sointi peilaavat epävarman olemassaolomme haurautta”.

Olemassaolon hauraus oli tuttua myös runoilija Friedrich Hölderlinille (1770-1843), jonka mieli järkkyy jo reilun 35 vuoden iässä. Hän vietti elämänsä viimeiset vuosikymmenet karuun tornihuoneeseen sulkeutuneena mutta jatkoi runojen kirjoittamista. Varsinkin 1900-luvulla hänen runoutensa uuden tulemisen myötä monet säveltäjät ovat inspiroituneet hänen teksteistään.

Die Aussicht (1996) on ensimmäinen teos, jossa Saariaho on käyttänyt Hölderlinin myöhäistä runoutta lähtökohtana; muutamaa vuotta myöhemmin syntyi Hölderlinin teksteihin myös sarja *Tag des Jahrs* (2001) sekakuorolle ja elektroniikalle. *Die Aussichtin* soitinosuus on olemassa useampanakin versiona; alkuperäisteoksen yhtye huilu, kitara, viulu ja sello on tässä kuultavassa, vuonna 2013 tehdyssä versiossa vaihtunut jousikvartetiksi. Teos alkaa seesteisesti melkein mahleriaanisin linjoin mutta terävöityy jyrkiksi, ekspressiivisiksi kaarroksiksi kunnes palaa lopussa jälleen alun tunnelmiin.

Saariahon varhaisin työ näyttämömusiikin parissa ja hänen siihen mennessä laajin teoksensa oli Suomen Kansallisoopperan tilaama tanssiteos *Maa* (1991). Carolyn Carlsonin koreografioimassa teoksessa ei ole kyse perinteisestä juonellisesta baletista vaan vapaiden assosiaatioiden varaan rakentuvasta kokonaisuudesta; ohjaavassa roolissa ovat sellaiset arkkityyppiset teemat kuin ovet, portit, matkat ja vesien ylitys. Tavanomainen ei ole myöskään esityskokoonpano, sillä mukana on seitsemän soitinta ja elektroniikka. Jotkut osista ovat puhtaasti elektronisia, muissa on mukana yksi tai useampia soittimia sekä elektroniikkaa, ja vasta päätösosassa käytetään koko soittimistoa.

Luvulla seitsemän on keskeinen asema teoksen rakentumisessa. Paitsi että soittimia on seitsemän, myös osia on seitsemän, jotka kaikki jakaantuvat edelleen seitsemään taitteeseen. Teoksen kolmas osa **...de la Terre** on kolmen muun osan (*Gates*, *Fall* ja *Aer*) tavoin esitettävissä myös erillisenä teoksena. Se on sävelletty viululle ja elektroniikalle, ja sillä on tärkeä rooli teoksessa, sillä se muodostaa säveltäjän mukaan teoksen materiaalivaraston. Mukana on nauhalta kuultavia ääniä, esimerkiksi puhetta ja luonnonääniä, mutta salaperäisiä ja vangitsevia tunnelmia maalailevan kappaleen keskiössä on viulu kaikessa Saariaholle ominaisessa soittimellisessä laaja-alaisuudessaan.

Vuonna 2006 Kaija Saariaho palasi lähes parinkymmenen vuoden tauon jälkeen jousikvartetin pariin teoksella **Terra memoria**; edellinen, Saariahon ensimmäinen jousikvartetiteos oli *Nymphéa* vuodelta 1987. Vaikka kvartetiteosten määrä ei sinänsä ole suuri, Saariaho on todennut, että kirjoittaessaan jousikvartetille hän kokee lähestyvänsä musiikillisen kommunikaation intiimiä ydintä.

Terra Memoria valmistui New Yorkin Carnegie Hallin tilauksesta amerikkalaiselle Emerson-kvartetille, joka soitti teoksen kantaesityksen Carnegie Hallissa kesäkuussa 2007. Sittenmin vuonna 2009 teoksesta on valmistunut myös versio jousiorkesterille.

Saariahon musiikki on *Nymphéan* ja *Terra Memorian* välisinä vuosina kokenut monenlaisia muutoksia, mutta siinä on ollut myös pysyviä ilmiöitä. Yksi näistä on hänen teostensa tavattoman rikas sointi- ja värimaailma, jonka yhtenä ulottuvuutena on hänen vivahteikas jousisoitintyylinsä. Erona *Nymphéaan* on kuitenkin se, että *Terra Memoriassa* ei ole mukana elektroniikkaa.

Teoksen nimi viittaa kahtaalle: maahan (*terra*) ja muistiin (*memoria*). Saariaho on kertonut, että hänellä ”maa” liittyy teoksen materiaaliin ja ”muisti” siihen tapaan, jolla tätä materiaalia käsitellään. Teos on omistettu ”lähteneille” (”for those departed”). Saariaho on kertonut ajatelleensa keskuudestamme poistuneita ihmisiä, joiden elämä on päättynyt. Heidän elämänsä on täydellinen, siihen ei tule enää mitään lisää. Toisaalta he elävät yhä meidän kanssamme muistoissa, jotka voivat muuttua vielä vuosia heidän poismenonsa jälkeenkin. Tämä ajatus on Saariahon mukaan vaikuttanut hänen tapaansa käsitellä teoksen musiikillista materiaalia: jotkin elementit kokevat useita erilaisia transformaatioita, toiset taas pysyvät lähes muuttumattomina ja selkeästi tunnistettavina.

Kimmo Korhonen

Meta4 perustettiin vuonna 2001 ja se on yksi Suomen menestyneimpiä jousikvartetteja. Kvartetin kansainvälinen ura käynnistyi Moskovassa vuonna 2004 järjestetyn Dmitri Šostakovitš -kilpailun voitolla sekä erikoispalkinnolla kilpailun parhaasta Šostakovitš-tulkinnasta. Vuonna 2007 Meta4 voitti Wienissä Joseph Haydn -kilpailun ja sai myöhemmin samana vuonna Opetus- ja kulttuuriministeriöltä Suomi-palkinnon tunnustuksena kansainvälisestä menestyksestään. Meta4 toimi myös BBC:n New Generation Artistina vuosina 2008–2010 ja vuonna 2013 se sai Jenny ja Antti Wihurin rahaston tunnustuspalkinnon.

Meta4 konsertoi aktiivisesti eri puolilla maailmaa, ja on viime aikoina vieraillut muun muassa Wiener Konzerthausissa, Lontoon Wigmore Hall:issa ja King's Placessa, Madridin Auditorio Nacionalissa, Pariisissa Cité de la Musique:ssa, Stockholms Konserthusissa sekä laajamittaisella kiertueella Australiassa. Kotimaassa kvartetti on toiminut Oulunsalo Soi -musiikkijuhlien taiteellisena johtajana 2008–2011 ja vuodesta 2008 se on ollut Kuhmon Kamarimusiikki -festivaalin residenssikvartettina.

Meta4 on opiskellut Eurooppalaisessa Kamarimusiikkiakatemiassa (ECMA) ja heidän merkittävimpiä opettajiaan ovat olleet Hatto Beyerle ja Johannes Meissl. Kvartetti on julkaissut kolme albumia Hänssler Classicilta: Vuonna 2009 julkaistu Haydnin Jousikvartetot op. 55, 1-3 palkittiin Echo Klassik -palkinnolla vuonna 2010, ja vuonna 2012 julkaistu Šostakovitšin Jousikvartetot 3, 4 ja 7 voitti YLE:n Vuoden levy 2012 -palkinnon sekä Vuoden klassinen Emma -palkinnon. Uusin Hänssler Classicille julkaistu levy on Bartókin Jousikvartetot 1 & 5 (2014). Lisäksi kvartetti on julkaissut levyllisen Kaija Saariahon kamarimusiikkia (Ondine, 2013) sekä LP-levyllä ilmestyneen Sibeliuksen jousikvartetton 'Voces Intimae' (Berliner Meister Schallplatten, 2013).

Kvartetin jäsenillä on käytössään muun muassa Suomen Kulttuurirahaston omistama Stradivarius-viulu, Signe ja Ane Gyllenbergin säätöön Carlo Bergonzi -viulu sekä Lorenzo Storionin vuonna 1780 Cremonassa rakentama sello.

www.meta4.fi

Sopraano **Pia Freund** on opiskellut laulua Sibelius-Akatemiassa ja täydentänyt opintojaan mm. professori Dorothy Irvingin johdolla.

Pia Freund on vierailut Suomen Kansallisoopperassa vuodesta 1992, jolloin hän debytoi Mimin roolissa Puccinin La Bohème -oopperassa. Sitten hänen roolejaan ovat olleet mm. Anna Nicolain oopperassa Windsorin iloiset rouvat ja Kyllikki Tapio Tuomelan oopperassa Äidit ja tyttäret. Muita tärkeitä rooleja ovat olleet mm. Micaëla Bizet'n oopperassa Carmen, Pamina Mozartin oopperassa Taikahuilu, Belinda Purcellin oopperassa Dido ja Aenas, sekä Minnan rooli Rautavaaran oopperassa Tietäjien lahja.

Pia Freundin konserttiohjelmisto ulottuu barokista nykymusiikkiin mutta hän on tullut tunnetuksi erityisesti Kaija Saariahon vokaalimusiikin tulkkina niin resitaali- ja orkesteriohjelmistoissa kuin oopperalavoillakin. Clemencen rooli Saariahon oopperassa L'amour de loin oli syyskauden 2004 ja kevätkauden 2006 suuri menestys Suomen kansallisoopperassa. Lisäksi Freund on laulanut nimiroolin Saariahon La Passion de Simone –oratorion kantaesityksessä Wienissä ja mm. Refkan roolin Saariahon Adriana Mater –oopperassa.

Pia Freund on vierailut mm. Norrlannin oopperassa ja Dortmundin teatterissa. Kansainvälisistä festivaalivierailuista mainittakoon Prahan kevät, Schleswig -Holsteinin festivaali, Huddersfeldin nykymusiikkifestivaali ja Oleg Kagan -festivaali. Suomessa hän on esiintynyt mm. Helsingin Juhlaviikoilla, Kuhmon kamarimusiikissa, Naantalin musiikkijuhlilla ja Viitasaaren Musiikin aika -festivaalilla.

Hän on työskennellyt mm. Esa-Pekka Salosen, Jukka-Pekka Sarasteen, Peter Schreierin, Osmo Vänskän, Herbert Blomstedtin, Harry Christophersin, Hans Graf ja Ralf Gothónin kanssa. Freund on esiintynyt kotimaisten orkesterien lisäksi mm. London Royal Philharmonic Orchestran, Scottish Chamber Orchestran, Leipzigin Gewandhaus-orkesterin, Drottningholmin Barokkiensemblen, L'Orchestre National d'Ile de France solistina ja Sinfonia Navarran solistina.

Pia Freund voitti Lappeenrannan laulukilpailun vuonna 1992, Mustakallio -laulukilpailun vuonna 1991 ja Kangasniemen laulukilpailun vuonna 1991. Hänet on palkittu myös Hämeenlinnan kaupungin kulttuuripalkinnolla ja Sibelius-seuran Sibelius-palkinnolla. Pia Freund on tehnyt lukuisia levytyksiä sekä televisio- ja radionauhoituksia.

www.piafreund.fi

3 Du gick, flög

Du gick, flög
förbi
och om såg jag
såg: gick
och förbi
dina steg
alla steg
och att gick, flög
förbi
såg: gick
och förbi

Och gick, flög
förbi
och om såg jag
såg: gick –
och att, gick, flög
förbi
såg: gick –

Text: Gunnar Björling 1887-1960

3 You went, flew

You went, flew
by
and if I saw
saw: went
and by
your steps
all steps
and that went, flew
by
saw: went
and by

And went, flew
by
and if I saw
saw: went –
and that went, flew
by
saw: went –

(Translation: Jaakko Mäntyjärvi)

5 Changing Light

Light and darkness, night and day.
We marvel at the mystery of the stars.
Moon and sky, sand and sea.
We marvel at the mystery of the sun.
Twilight, high noon, dusk and dawn.
Though we are mortal, we are Creation's crown.
Flesh and bone, steel and stone.
We dwell in fragile, temporary shelters.
Grant steadfast love, compassion, grace.
Sustain us, Lord; our origin is dust.
Splendor, mercy, majesty, love endure.
We are but little lower than the angels.
Resplendent skies, sunset, sunrise.
The grandeur of Creation lifts our lives.
Evening darkness, morning dawn.
Renew our lives as You renew all time.

© Rabbi Jules Harlow

Reprinted from "Siddur Sim Shalom",
page 280, edited by Jules Harlow
© Copyright 1985 by The Rabbinical Assembly

7 Die Aussicht

Wenn in die Ferne geht der Menschen wohnend Leben,
Wo in der Ferne sich erglänzt die Zeit der Reben,
Ist auch dabei des Sommers leer Gefilde,
Der Wald erscheint mit seinem dunklen Bilde.

Daß die Natur ergänzt das Bild der Zeiten,
Daß die verweilt, sie schnell vorübergleiten,
Ist aus Vollkommenheit, des Himmels Höhe glänzet
Den Menschen dann, wie Bäume Blüth' umkränzet.

Mit Unterthänigkeit
Scardanelli
d. 24. Mai 1748

Text: Friedrich Hölderlin (1770–1843)

7 The Perspective

When into the distance vanishes man's life of
dwelling
(That distance where gleams the time of vines
Is also where lies the summer's empty realm)
Then the forest appears, together with its dark
image.

That nature completes the image of seasons,
That she lingers, quickly gliding over them,
Is out of perfection – the height of the sky gleams
Upon men, then, just like leaves wreath the trees.

With submission,
Scardanelli
May 24th, 1748

(Translation: Aleks Barrière)

ALSO AVAILABLE

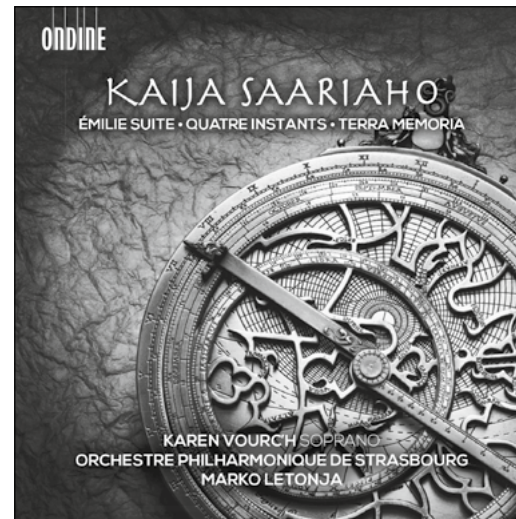

ODE 1222-2

KAIJA SAARIAHO ON ONDINE

ODE 1276-2

ODE 1255-2

ODE 1217-5

ODE 1113-2Q

Publisher: Chester, Edition Wilhelm Hansen (...de la Terre) & Fennica Gehrman (Du gick, du flög)

Recordings: Karjaa Church, Finland, May 4–5, 2015 & December 14–15, 2015

Executive Producer: Reijo Kiilunen

Recording Producer: Meta4

Recording, Editing & Mastering: Matti Heinonen, Pro Audile Oy

© & © 2016 Ondine Oy, Helsinki

Booklet Editor: Joel Valkila

Cover photo: Tiia Mujunen

Photo of Kaija Saariaho: Maarit Kytöharju

Photo of Meta4: Stefan Bremer

Design: Armand Alcazar

This recording was produced with support from The Finnish Music Foundation (MES)

KAIJA SAARIAHO (1952)

1	Fleurs de Neige (1998) for string quartet
<i>Meta4</i>	4'17
2	Aure (2011) for violin and viola
<i>Antti Tikkanen, Atte Kilpeläinen</i>	5'49
3	Du gick, flög (1982) for soprano and cello
<i>Pia Freund, Tomas Djupsjöbacka</i>	3'54
4	Nocturne (1994) for viola
<i>Atte Kilpeläinen</i>	6'00
5	Changing Light (2002) for soprano and violin
<i>Pia Freund, Antti Tikkanen</i>	5'50
6	...de la Terre (1991) for violin and electronics
<i>Minna Pensola, Marko Myöhänen</i>	14'42
7	Die Aussicht (1996) for soprano and string quartet
<i>Pia Freund, Meta4</i>	3'58
8	Terra Memoria (2006) for string quartet
<i>Meta4</i>	19'38

META4

Antti Tikkanen, violin

Minna Pensola, violin

Atte Kilpeläinen, viola

Tomas Djupsjöbacka, cello

PIA FREUND, soprano

MARKO MYÖHÄNEN, electronics

KAIJA SAARIAHO (1952)

CHAMBER WORKS FOR STRINGS · VOL. II/II

1	Fleurs de Neige (1998) for string quartet	4'17
2	Aure (2011) for violin and viola	5'49
3	Du gick, flög (1982) for soprano and cello	3'54
4	Nocturne (1994) for viola	6'00
5	Changing Light (2002) for soprano and violin	5'50
6	...de la Terre (1991) for violin and electronics	14'42
7	Die Aussicht (1996) for soprano and string quartet	3'58
8	Terra Memoria (2006) for string quartet	19'38

META4

Antti Tikkanen, violin • Minna Pensola, violin
Atte Kilpeläinen, viola • Tomas Djupsjöbacka, cello

PIA FREUND, soprano

MARKO MYÖHÄNEN, electronics

www.ondine.net

[60'04] • English notes enclosed • Texte en français •
Esittelytekstit suomeksi

© & © 2016 Ondine Oy, Helsinki

Manufactured in Germany. Unauthorised copying, hiring, lending,
public performance and broadcasting of this recording is prohibited.

www.saariaho.org • www.meta4.fi • www.piafreund.fi

0 761195 124222

ODE 1242-2